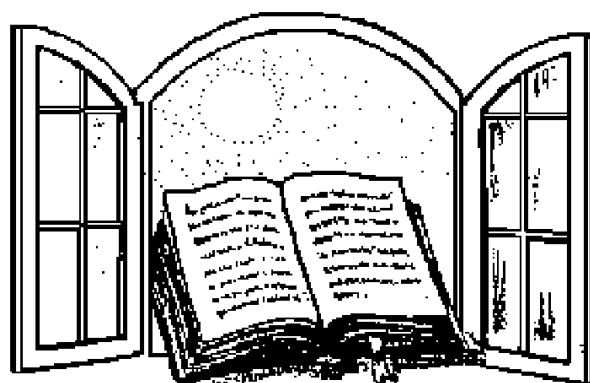

A Városi Könyvtár és Múzeum gyűjtőköri szabályzata

Városi Könyvtár és Múzeum
Ajka

2012

Az intézmény telephelye és címe: Városi Könyvtár és Múzeum
Ajka, Szabadság tér 13. 8400

Alapítás éve: 1954.

Az ajkai Városi Könyvtár nyilvános jellegű, általános gyűjtőkörű, B típusú közművelődési könyvtár. Ellátja mindazon feladatokat, melyeket az 1997. évi CXL. törvény a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről a KMPM 3/1975. rendelettel és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény a módosításokkal együtt kimond.

Fő feladatunk: segíteni a felhasználóbarát információs társadalom kiépítését – információgyűjtő, feltáró és szolgáltató munkánkkal folyamatosan gyarapodó dokumentumállományunkkal.

Kulcsterületeink

- Az információ hagyományos és elektronikus úton történő szolgáltatása.
- Maximális módon kiszolgálni az elektronikus dokumentumok térhódítása mellett a hagyományos, könyvhöz kötődő olvasási kultúrát.
- Közhasznú információs szolgáltatások az állampolgárok számára.
- Multimédia tartalmának és eszközrendszerének folyamatos fejlesztése.
- Hálózati együttműködés folyamatos fejlesztése.

Mind ezek mellett a feladatok mellett

- a) A város lakossága részére rendszeres könyvtári szolgáltatásokat nyújt.
- Könyveket, folyóiratokat, diafilmeket, hanglemezeket, DVD- és videofilmeket, hangoskönyveket kölcsönöz.
 - Felnőtt- és gyermekkönyvtárat, médiatárat, helyismereti- és idegen nyelvű részleget működtet.
 - Az olvasószolgálat keretében tanácsadó-ajánló és tájékoztató szolgálatot lát el.
 - Biztosítja a helybenolvasás lehetőségét.
 - Hírlapokat, folyóiratokat járat ill. hírlapolvasót tart fenn.
 - Felkutatja, gyűjti és feltárja a helyismereti irodalom dokumentumait, segíti a helyismereti kutatást, összefogja a helyismereti bibliográfiai tevékenységet.
 - Író-olvasó találkozók, irodalmi esteket, gyermekfoglalkozásokat, kiállításokat szervez és rendez.
 - Központi könyvtári ellátást működtet.
 - A könyvtár tevékenységéről rendszeresen tájékoztatja a Városi Önkormányzatot és a Megyei Könyvtárat.

Állományépítés

Állománygyarapító munkánkban figyelemmel kell lennünk a város kulturális és oktatási életére, a gazdaság változásaira, a különböző szakmák igényeire, a használók széles körére. A Városi Könyvtár Ajka egyetlen közművelődési könyvtára. Állományépítésünk kapcsán figyelembe vesszük a könyvtárunk által működtetett központi ellátórendszer sajátosságait, az oktatási intézmények speciális igényeit, az országos könyvtári rendszerben elfoglalt helyünket. Mindezek alapján **elsődleges gyűjtési szempontjaink:** gyűjtjük

- az egyes tudományágakra vonatkozó átfogó tudományos műveket
- az ismeretközlő irodalmat
- szépirodalmi, ifjúsági és gyermekirodalmi műveket.

Beszerzésnél az Új Könyvek minősítő jegyzeteit követjük.

Gyűjtőköri utasításunk szerkezete

A szakirodalom gyűjtési területeinek felsorolásánál az ETO szerkezetét vettük alapul. A szép-irodalom gyűjtésének szempontjait is számba vettük. Rögzítettük a kézikönyvtár, segédkönyvtár, folyóirat állomány, helyismereti- és a médiatári anyag, idegen nyelvű részleg gyűjtési szempontjait. Külön szabályozzuk a gyermekkönyvtár, a fiókkönyvtárak, az általános iskolai könyvtárak, községi könyvtárak gyűjtési területeit.

RÉSZLETES GYŰJTÉSI UTASÍTÁS

FELNŐTT RÉSZLEG

KÖLCSÖNZÉSI ÁLLOMÁNY

0 ÁLTALÁNOS MŰVEK

A 0 főosztályba tartozó művek jelentős része a könyvtárak kézi- és segédkönyvtárába tartozik. Itt csak a kölcsönözhető anyaggal foglalkozunk.

Gyűjtendők a tudományos és szellemi élettel kapcsolatos művek. Be kell szerezni az írás, a könyv és a könyvtárak történetével, a kultúra fejlődésével foglalkozó könyveket, valamint az évkönyveket és a gyűjteményes műveket.

1 FILOZÓFIA, PSZICHOLÓGIA

A filozófia, pszichológia, logika, etika, esztétika magyar nyelvű irodalma átfogó igényrel, gondosan gyűjtendő. A beszerzés a témakörök fontosabb problémáit tárgyaló művekre is kiterjedhet, de az apróbb részletkérdések magas szintű irodalmát nem gyűjtjük.

2 VALLÁS

Gyűjtendők a vallások keletkezését, a kereszténység eredetét, a vallási hiedelmeket, a bibliai legendákat bemutató magyarázó művek. Gyűjtjük az általános kulturális tájékozódást szolgáló mitológiai műveket és a világ vallásairól szóló összefoglaló munkákat.

3 TÁRSADALOMTUDOMÁNY

Szociológia. Társadalomrajz. Szociográfia

Megvásároljuk az egyes szociológiai rendszerek és iskolák történetét, jelentőségét feldolgozó monografikus munkákat és egyes kiemelkedő szociológusok műveit. Gyűjtjük az országos jellegű összegző munkákat, az országos jelentőségű részmonográfiákat valamint Ajka és környéke szociográfiáit – teljességgel. A külföldi művek közül a tartalmilag jelentős, irodalmilag nívós munkákat szerezzük be.

Statisztika

Vásároljuk az összefoglaló jellegű, általános tájékoztatást nyújtó kiadványokat – válogatva. A megyei statisztikai kiadványokat tartalmi teljességgel vásároljuk.

Politika. Gazdaság. Közgazdaságtudomány

Gyűjtendők a legfontosabb államelméleti művek, történelmiek is, a politikai irodalom művei, a fontosabb monográfiák. Törekedni kell arra, hogy az érdeklődők hozzájussanak az ország politikai gazdasági életét tükröző alapvető irodalomhoz. Be kell szerezni a világpolitikai változásokat nyomon követő munkákat, különös tekintettel az Európai Unióra vonatkozó művekre.

Jog. Jogtudomány. Jegtörténet

Elsősorban gyakorlati szempontból fontos, keresett művek szükségesek. A gyorsan avuló jogszabálygyűjteményeket könyv alakban nem szerezzük be. A polgári- és magánjogból a családra vonatkozó (házasság, örökösödés, társadalombiztosítás) legfontosabb tájékoztatások, valamint a mindennapi élet jogi problémáira vonatkozó művek vásárlandók.

Államigazgatás. Közigazgatás. Hadtudomány. Honvédelem. Hadsereg

Csak az átfogó jellegű művek gyűjtendők. A hadtudomány irodalmából az összefoglaló hadtörténeti monográfiák, a helytörténet szempontjából fontos kiadványok, és a hadtudománnyal kapcsolatban álló népszerű történeti jellegű munkák.

Szociális gondoskodás. Népjóléti intézmények

Gyűjtendők a fontosabb általános összefoglalások és a helyi vonatkozású kiadványok. A különféle civil szervezetek irodalma szükséglet szerint válogatással. A szociális gondoskodás fajtáival, családvédelemmel, ifjúságvédelemmel foglalkozó irodalom is széles körben beszerezendő.

Nevelés. Oktatás

Összhangban az iskolai központi könyvellátási funkcióval, gyűjtendők a neveléstörténeti, nevelésméleti, neveléstudományi művek, a nem pedagógusok érdeklődésére is igényt tartó könyvek, szülők számára készült tanácsadó, erkölcsi kérdéseket, pályaválasztást tárgyaló művek, felvételi tájékoztatók. Gyűjteni kell az alternatív oktatási formákat bemutató munkákat. A közművelődés és az iskolán kívüli oktatás irodalmát – igények szerint.

Néprajz

Beszerzendők az alapvető jellegű és közérdekű művek. Különös figyelemmel gyűjtendők a vidék néprajzi kérdéseivel foglalkozó munkák. A társadalmi érintkezés témaköréből a korszerű illetlen, s néhány történeti igényű népszerű gyűjtemény kívánatos.

5 TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

A természettudomány minden ágában beszerezendők a korszerű ismereteket nyújtó átfogó népszerűsítő munkák. A továbbtanulás felértékelődése miatt jelentkező tömeges igény kielégítésére vásárolni kell az egyes tudományágakhoz kapcsolódó feladat- és tételgyűjteményeket, fogalomtárakat, rendszertani könyveket, határozókat valamint a középiskolai tudásanyagot összefoglaló műveket és felvételi előkészítőket.

Természetvédelem, Környezetvédelem

Meg kell vásárolni a természet megóvásával, a természetvédelmi területekkel, nemzeti parkjainkkal, az élővilág védelmével foglalkozó alapvető műveket.

Matematika. Csillagászat. Fizika. Vegytan-kémia

Gyűjtendők azok a könyvek, amelyek az alkalmazott tudományok különféle területeinek megismeréséhez és műveléséhez alapvetően fontosak. Indokolt olyan tudományosabb igényű, korszerű ismereteket nyújtó művek beszerzése is, amelyek középfokú ismereteket feltételeznek.

Földtan. Óslénytan. Biológia. Növénytan – botanika. Állattan – zoológia

Teljességgel gyűjtendők a népszerű ismeretközlő művek, válogatással azok a munkák, amelyek középszintű alapismeretekre épülnek.

6 ALKALMAZOTT TUDOMÁNYOK

Beszerzendők az alkalmazott tudományokról szóló korszerű általános összefoglaló művek, a találmányokról, felfedezésekről szóló munkák.

Orvostudományok

Elsősorban a népszerű felvilágosító jellegű átfogó ismereteket nyújtó művek beszerzése szükséges. A fokozott érdeklődés kielégítése érdekében gyűjtendő a természetgyógyászatot, alternatív gyógymódokat bemutató irodalom. Kiemelten fontos a mentálhigiéné tárgykörébe tartozó munkák beszerzése (szenvedélybetegségekkel, életvezetési kérdésekkel foglalkozó könyvek). A tudományos igénnyel írt művek közül az orvostudomány történetét nem szorosan szakmai szemszögből tárgyaló könyvek vehetők figyelembe.

Technika. Technikatörténet. Műszaki tudományok

Népszerű összegző munkák, kézikönyvek gyűjtendők. Általában a politechnikai művelődés szempontjából fontos művek, különös tekintettel az elektrotechnikára, rádióval, televízióval, gépjárművekkel, motorokkal foglalkozó művekre.

Mezőgazdaság – agronómia

A város lakosságának hobbiszintű igényeit kielégítő, gyümölcs- és szőlőtermesztési, konyha- és virágkertészeti, kisállat-tenyésztési, vadászati, horgászati népszerűsítő irodalmat válogatással kell vásárolni. Az összefoglaló kézikönyvek a vidék termelésével, mezőgazdaságával kapcsolatba hozható monográfiák, népszerű kiadványok válogatva gyűjtendők. Az igényeknek megfelelő teljességgel gyűjtjük a biotechnikákkal foglalkozó szakirodalmat.

Háztartás. Vendéglátóipar

Gyűjtendők a magyarul megjelenő szakácskönyvek válogatással, az élelmiszerek tartósítására, továbbá a lakásberendezésre, bútorzatra, ruházatra vonatkozó munkák.

Könyvnyomtatás. Nyomdászat

A könyvnyomtatás, nyomdászat témakörébe tartozó népszerű leíró, történeti jellegű művek általában gyűjtendők.

Üzemgazdaság. Marketing

A termelés és az értékesítés megszervezésével, kereskedelmi technikákkal, különböző vállalati és vállalkozási formák működésével, a menedzsmenttel foglalkozó alapvető művek beszerzendők.

Vegyipar. Kémiai technológia

Elsősorban általános művek: kézikönyvek, a mindennapi életben is felhasználható népszerű összegző munkák gyűjtendők.

Könnyűipar

Csak átfogóbb jellegű, általános művekre van szükség.

Finommechanika. Számítástechnika

Erős válogatással, főleg az átfogó jellegű munkák gyűjtendők. A számítástechnika irodalmából a felhasználói szintű adatfeldolgozással, a számítógépek hardver és szoftver elemeivel, az alapvető operációs rendszerekkel, felhasználói programokkal (szövegszerkesztők, grafikai programok) foglalkozó művek a beszerzendők.

Építőipar

Az építőipar szakcsoportjából az alapvető fontosságú, általános műszaki képzettség szintjét kielégítő műveket kell beszerezni.

7 MŰVÉSZET. SZÓRAKOZÁS. SPORT

Népszerű elméleti és a művészet esztétikai megközelítéséhez hozzásegítő munkák válogatva gyűjtendők.

Területrendezés. Városépítés

Csak az alapvetőművek beszerzése fontos. A városépítés irodalma a lehetőségekhez képest kiemelten kezelendő.

Építészet. Szobrászat. Rajz. Iparművészet. Festészet. Grafikai művészetek

A magyar művészet nagy alakjainak művészetét bemutató fontosabb munkák mellett gyűjtendők a külföldi vonatkozásúakból a legfontosabbak. Gyűjtendők még az egyes korokra és művészeti irányzatokra vonatkozó összefoglaló munkák.

Fényképezés. Fotóművészet

Gyűjtendők az általános ismereteket nyújtó esztétikai, technikai vonatkozású művek. A vegyi, optikai eljárások, valamint a részletkérdések leírását tartalmazó munkák csak válogatással szerzendők be.

Zene. Zenetörténet

Gyűjtendők a magyar nyelvű zeneelméleti és zenetörténeti irodalomra vonatkozó összefoglaló művek.

Film- és színházművészet

A szakcsoportból beszerzendők az összefoglaló történeti munkák, valamint a népszerű esztétikai művek. Tudományos igényű, szakemberek számára írt monográfiák mellőzhetők. Színesek, híres előadóművészek memoárjai az érdeklődés figyelembevételével válogatva gyűjtendők.

Társas szórakozások

Köréből gyűjteni kell a táncsal, a társasjátékokkal, fejtörőkkel foglalkozó könyveket.

Sport

Egy-egy sportág (pl. labdarúgás, asztalitenisz, ökölvívás) általános összefoglalását nyújtó művek beszerzése kívánatos. Beszerzendők még a magyar nyelven megjelent sporttörténeti művek és a magyar sport évkönyve jellegű időszaki összefoglalók. Az egyes sportágak játékszabályai a keresletnek megfelelően vásárlandók.

8 NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNY

Gyűjtendők a népszerű nyelvtudományi, nyelvtörténeti munkák, a magyar nyelvről szóló összegzések. Kívánatosak a helyesírásra, nyelvhelyességre vonatkozó munkák, értelmező szótárak, népszerű szófejtő szótárak, valamint az idegen szavak szótára. Gyűjtendők az irodalmat, az olvasást népszerűsítő irodalomtörténetek, írói életrajzok, irodalmi lexikonok, az esztétikai, stílusirányokat ismertető, az irodalmi műfajokat tárgyaló munkák, valamint az irodalmi kritikák. Feltétlenül szükséges a magyar és az egyes nemzetek irodalmáról, valamint a világirodalomról szóló összefoglaló művek beszerzése. Okvetlen szükség van az irodalmunk fő alakjait bemutató életrajzokra, monográfiákra, műelemzésekre, tömörítvényekre (kézikönyvtári és kölcsönözhető példányban) is.

9 FÖLDRAJZ – ÉLETRAJZ – TÖRTÉNELEM

Honismeret

A honismeret szakcsoportjából beszerzendők az országra vonatkozó általános művek és a régiókra vonatkozó részletpublikációk.

Földrajztudomány. Útleírások

Igény szerint gyűjtendő a földrajztudomány irodalma, válogatva az útleírások, útikalauzok, turistakalauzok, térképek, atlaszok.

Történelemtudomány

A magyar történelem témaköréből szükséges minden alapvető fontosságú monografikus mű. Az átfogó összegzések mellett egy-egy korszak, időszak eseményei tudományos feldolgozásának is helyt kell adni. A világtörténelemből korszerűen megírt átfogó összefoglaló művekre van szükség. Beszerzendők az egyes nemzetek történelmével foglalkozó alapvető kézikönyvek, valamint jelentős történelmi személyek szerepét értékelő, elemző monográfiák. A közérdekű témák (pl. a világháborúk történetét tárgyaló népszerű művek) mellett hasznosak a különféle dokumentumkötetek. Gyűjteni kell továbbá a régészet és a művelődéstörténet körébe tartozó kiadványokat is. Különösen fontos a tanulást segítő összefoglaló jelegű munkák, tételgyűjtemények, kronológiák, felvételi előkészítők beszerzése.

SZÉPIRODALOM

Olvasóink foglalkozás és műveltség szerinti nagy differenciáltsága miatt beszerezzük a művészileg értékes művektől kezdve a lektűrön át a csupán olvasmányos, a kalandigény kielégítését szolgáló művek széles körét.

Magyar irodalom

Teljességre törekvően gyűjtjük a régi magyar irodalom értékes alkotásait. Érdemi teljességgel válogatunk a mai magyar irodalmi terméskből. (A válogatás a könyvek tartalma és színvonala alapján történik.)

Világirodalom

Teljességre törekvően vásároljuk a külföldi klasszikus írók magyar nyelven megjelent műveit. A művek tartalma és színvonala alapján válogatunk a mai külföldi írók magyar nyelven megjelent műveiből. Törekszünk arra, hogy a középiskolai könyvtárak állományát is figyelembe véve megfelelő példányszámban vásároljunk kötelező irodalmat, kötetve a felmerülő új igényeket is.

KÉZIKÖNYVTÁR

ÁLTALÁNOS MŰVEK

Gyűjtjük a legfontosabb enciklopédiákat és lexikonokat magyar nyelven, de szükség szerint az idegen nyelvűekből is válogatunk. Beszerezzük a címtárakat, adattárakat, almanachokat, évkönyveket, általános és ajánló bibliográfiákat.

Társadalomtudományi kézikönyvek

Beszerezzük a magyar nyelvű szaklexikonok és szakbibliográfiák. Filozófiatörténetek, összefoglaló, értékelő gyűjtemények, a vallástudomány kézikönyv értékű művei és néhány forrásértékű kiadvány. Dokumentumgyűjtemények, statisztikai évkönyvek, táblázatok érdemi válogatással, a helyi vonatkozásúak teljességre törekvően vásárolandók. Gyűjteni kell a kül- és belpolitikai összefoglalókat, jogszabálygyűjteményeket, gazdaságtörténeti szintéziseket, oktatás- és neveléseméleti kiadványokat. Ide kerülnek a magyar és világtörténetek, az egyes országok világtörténetei, továbbá a kronológiák, chrestomátiák. A földrajztudomány köréből gyűjtjük Magyarország és más országok, földrészek tudományos igényű földrajzi leírását, atlaszokat, autós- és turistatérképeket, útikönyveket, Magyarország helységnevtárát.

Természettudomány. Mezőgazdaság. Orvostudomány

A magyar nyelvű szaklexikonokat lehetőleg teljességgel gyűjteni kell. Be kell szerezni a kézi- és zsebkönyveket, növény- és állathatározókat, képletgyűjteményeket, atlaszokat, szakbibliográfiákat, továbbá az egyes tudományágak történetét összefoglaló munkákat.

Műszaki kézikönyvek

Beszerezzük a szakbibliográfiák, a szaklexikonok, az adattárak, a legfontosabb iparágak és szakmák kézi- és zsebkönyveit, továbbá az ipartörténetek.

Művészet. Nyelv- és irodalomtudomány. Szépirodalom

Gyűjtjük a képző- és zeneművészeti, a színházi és film szakbibliográfiákat, szaklexikonokat, az összefoglaló történeti munkákat, a művészeti albumokat, kalauzokat, reprodukció gyűjteményeket, a sportkönyveket, adatgyűjteményeket, a legfontosabb kézikönyveket és az összefoglaló sporttörténeti munkákat. Be kell szerezni a történeti-etimológiai, az értelmező és az idegen szavak szótárait, helyesírási szabályzatokat és verstanokat. Beszerezzük a magyar irodalmi lexikonok, irodalomtörténetek, a világirodalom legfontosabb szaklexikonjai, történetei, az egyes nemzetek irodalomtörténetei és az irodalmi irányzatok történeti és összefoglaló munkái. A szépirodalomból a kézikönyvtárban is el kell helyezni a legfontosabb versesköte-

teket, antológiákat és szöveggyűjteményeket. A magyar irodalom legjelentősebb alkotóiról szóló monográfiákból, a kötelező olvasmányokból és azok elemzéseiből, tömörítvényekből és az alapvető műelemző munkákból kézikönyvtári példányt is indokolt beszerezni.

SEGÉDKÖNYVTÁR

Ez az állományrész a könyvtáros mindennapi segédeszközeiből áll, amelyeket felhasznál állományfejlesztő, feldolgozó és tájékoztató munkájában. Tartalmazza a Magyar Nemzeti Bibliográfiát, a legfontosabb magyar retrospektív (általános és szak) bibliográfiákat, a könyvtárak címjegyzégeit és szolgáltatásaik ismertetéseit. Tervszerűen és rendszeresen fejlesztendő főleg a KMK kiadványaival. Be kell szerezni a könyvtári munka kézikönyveit, szabvány- és jogszabálygyűjteményeit, az ETO-t, a különféle módszertani kiadványokat, valamint az általános iskolai könyvtárakkal kapcsolatos mindenféle szakirodalmat.

FOLYÓIRATOK

A folyóiratok gyűjtése az általános gyűjtőkörhöz igazodik.

Napilapok

A napilapok közül gyűjtendők a legfontosabb országos lapok, a megyei- és helyi lapok. Ezek közül bekötöttjük a Naplót, valamint az Ajkai Szót.

Folyóiratok

Az igények, szükségletek és anyagi lehetőségek szerint arra törekszünk, hogy minél többféle, az egyes tudományterületeket reprezentáló, valamint népszerű ismeretterjesztő lapot vásároljunk. Kiemelten fontos az irodalmi folyóiratok gyűjtése. A képes hetilapok közül a színvonalasabbakból válogatunk, különös tekintettel a fiatal korosztály igényeire.

KÖZHASZNÚ INFORMÁCIÓK TÁRA

A könyvtár iránt támasztott igények megváltozása hívta elő a közérdekű információk gyűjtésének és szolgáltatásának igényét. Ebben az állományrészben kell elhelyezni a mindennapi életben való eligazodáshoz szükséges eszközöket, adattárakat (menetrendek, telefonkönyvek, szaknévsorok, pályaválasztási tanácsadók stb.) Ez az állománycsoport folyamatos gondozást igényel az információk gyors avulása miatt.

HELYISMERETI GYŰJTEMÉNY

Általános alapelvek

Az Ajkai Városi Könyvtár feladatkörébe tartozik minden olyan nyomtatásban megjelent vagy kéziratban gyűjtése is, amely Ajka és környéke társadalmi, természeti, gazdasági, földrajzi viszonyaival, kulturális, művészeti vagy politikai életével foglalkozik.

A helyismereti gyűjtemény az állomány szerves része, amely azonban sajátos vonásokat mutat. Ebből következik, hogy – bár a helyismereti állomány gondozása egy személy feladata ugyan – a könyvtár minden dolgozójának gondot kell fordítania a saját munkaterületén a helyismereti anyag gondozására, népszerűsítésére, a használat biztosítására.

A gyűjtés határai

Földrajzi határok:

Ajka jelenlegi földrajzi határa, tehát azok a csatolt községek is, amelyek korábban nem tartoztak Ajka közigazgatási területéhez: AJKA - / AJKACSINGER / - AJKARENDEK – BAKONYGYEPES – BÓDÉ – / CSÉKÚT / - / PADRAG / - PADRAGKÚT – TÓSOK - TÓSOKBERÉND

A környező községek közül a mi gyűjtőkörünkbe tartozik: MAGYARPOLÁNY – KISLŐD-ÖCS – ÚRKÚT – VÁROSLÓD

Több községet, mielőtt Ajkához csatolták volna, egymással kapcsolták össze.

Pl.: Tósok + Tósokberénd = Tósokberénd

Padrag + Csékút = Padragkút

Ezekről a településekről az összekapcsolás időpontját külön – külön gyűjtjük az anyagot, attól kezdve a közös név alatt.

Időbeli határok:

A helyismereti gyűjtemény kialakításában időhatárt nem húzunk, de:

- a felszabadulás előtti időszakból igyekszünk beszerezni – legalább másolatban – mindazokat a lényeges adatokat tartalmazó dokumentumokat, amelyeknek a lelőhelye ismert, illetve anyagi lehetőségeink ezt megengedik
- tartalmi teljességre törekszünk a felszabadulás utáni dokumentumok esetében
- teljességre törekszünk a kurrens anyag gyűjtésében

Tartalmi határok:

Arra törekszünk, hogy a helyismereti gyűjtemény komplex információtár legyen, tehát

- a természeti viszonyokkal,
- a gazdasági élettel,
- a társadalmi struktúrával,
- a kulturális élettel,
- az életmóddal,
- az egyes intézményekkel, gyárakkal és üzemekkel kapcsolatos tudományos, statisztikai, szociológiai és szociográfiai dokumentumokat egyaránt be kell szerezni.

Kiemelten kezelendők a Városi Könyvtár történetére, mai helyzetére vonatkozó dokumentumok.

Gyűjteni kell az olyan szépirodalmi alkotásokat, amelyek Ajkán vagy környékén játszódnak, ill. amelyek róla szólnak. Gyűjteni kell az Ajkával valamilyen módon kapcsolatba hozható kiemelkedő személyiségek (Bródy Imre, Fekete István, Molnár Gábor) alkotásait, ill. a rájuk vonatkozó irodalmat.

Gyűjtjük az Ajkán élő személyek (ajkai szerzők) ajkai vonatkozású dolgozatait, az ajkai lakosokról szóló írásokat. (Az ajkai szerzők nem helyi vonatkozású munkái nem kerülnek be a gyűjteménybe.)

A helyismereti gyűjtemény dokumentumtípusai

Könyvek: nyomdai úton vagy más sokszorosítási eljárással készült önálló kiadványok:

- városi monográfiák, életrajzok,
- helyi vonatkozású tanulmányok,
- helyi szerzők művei,
- iskolai értesítők, üzemtörténetek,
- beszámoló jelentések,
- idegenforgalmi városismertető,
- helyi vonatkozású szépirodalom.

Periodikumok:

- az országos és megyei kiadványok közül csak egyes számokat gyűjtünk, azokat is erősen válogatva: csak a jelentős helyi anyagot tartalmazókat,
- a városban megjelenő üzemi, tanácsi, intézményi, iskolai stb. híradókat, értesítőket, periodikus tájékoztatókat lehetőleg teljes évfolyamként gyűjtjük és kötetjük.

Lapkivágatok:

- az országos és megyei napi- és hetilapokban, folyóiratokban megjelenő cikkeket – válogatva, csak a lényegi információkat tartalmazókat – gyűjtjük, témák szerint, ezen belül időrendbe rendezve. 1990-től egységes számsorrendben tároljuk a kivágatokat, a visszakeresést számítógépes program biztosítja.

Kisnyomtatványok:

- a füzet alakú aprónyomtatványok (prospektusok, kiállításkatalógusok, tanácsi hirdetések, kollektív szerződések, üzemi szabályzatok, stb.) információértékük miatt feltétlenül helyet kell, hogy kapjanak a helyismereti gyűjteményben
- az egy- vagy kétleveles nyomtatványok (plakátok, röplapok, meghívók, gyászjelentések) jóval kisebb információértékkel rendelkeznek, ezért ezeket csak válogatva gyűjtjük

Térképek:

- a városra és környékére vonatkozó földrajzi, földtani, történelmi nyomtatott vagy sokszorosított térképet is gyűjtjük.

Képdokumentumok:

- elsősorban a nyomdai úton készült, terjesztésre szánt képek tartoznak a helyismereti állományba, mint: postai levelezőlapok, metszetek és más grafikák
- a városról, épületeiről, szobraitól, személyekről, eseményekről stb. magunk is készítettünk, korlátozott mértékben készítettünk felvételeket, ill. ajándékként elfogadunk képdokumentumokat

Kéziratok – Szakdolgozatok:

- helyi szerzők megjelent vagy ki nem adott műveinek kézirata,
- nem helyi szerzők helyi vonatkozású kéziratai,
- tanulmányok, disszertációk,
- pályázatokra írt dolgozatok, stb.

- ha a szerző a kéziratot (gépiratot) nem tudja nélkülözni, lemásoljuk. A megfelelő oldalszámú kéziratokat köttetjük, a kisebb terjedelműeket mi magunk látjuk el borítóval.
- az önkormányzati képviselő – testület üléseinek előterjesztéseit, jegyzőkönyveit

Hangdokumentumok:

- a város művészeti együtteseinek, előadóinak megjelentetett hangkazettái, audio CD-i,
- a várossal kapcsolatos rádióműsorokról szelektálva másolunk hangkazettára.

Filmek:

- a várossal kapcsolatba hozható írók, híres emberek műveiből készült vagy életéről szóló filmek, videofelvételek
- a város művészeti együtteseinek, előadóinak megjelentetett videokazettái.
- a várost ábrázoló diaképek
- a városról, intézményeiről, eseményekről stb. készült filmfelvételek, videokazetták
- a várossal kapcsolatos televízióműsorokról válogatva készítünk videomásolatot

Számítógépes dokumentumok: Floppyk, CD-ROM –ok

- a megyei dokumentumok közül azokat szerezzük be, amelyek jelentős helyi anyagot tartalmaznak.
- a városról, épületeiről, szobrairól, személyekről, intézményekről stb. megjelent CD-ROM-ok.

Idegenforgalmi ismertető

IDEGEN NYELVŰ RÉSZLEG

Az angol könyvtár 1996-ban jött létre Stephen Schneider, az amerikai Békeszolgálat (Peace Corp) Ajkán dolgozó önkéntesének kezdeményezésére. Rokonok, ismerősök, cserkészek közreműködésével gyűlt össze kb. 5000 kötet könyv Amerikában, amit eljuttattak hozzánk.

A könyvek nagy része szépirodalom (mese, ifjúsági és felnőtt regény), de lexikonok, enciklopédiák, szakkönyvek és folyóiratok (National Geographic) is található benne.

Ez meghatározza a gyűjtőkört is, hiszen angol nyelven a szépirodalmat csak erősen válogatva szerezzük be, főként a kötelező irodalomra és kétnyelvű klasszikusokra koncentrálunk.

1997-ben alakult át az angol könyvtár Idegen nyelvű részleggé, mert az olvasói igények szükségessé tették, hogy a felnőtt részlegben és a gyermekkönyvtárban levő idegen nyelvű anyagot is itt helyezzük el. Ettől kezdve figyelmünket a német mint a másik legnépszerűbb idegen nyelv, valamint a lassan elterjedő olasz, francia, és a környező országok nyelvei felé fordítottuk. Az olvasói igények tették szükségessé görög, török, héber és eszperantó könyvek beszerzését is.

Kéziszkönyvtári állomány

Gyűjtendők:

- a nagy világnyelvek (angol, német, francia, olasz) szótárai, nyelvtanai, irodalomtörténete eredeti nyelven
- a sok művet tartalmazó szöveggyűjtemények
- lexikonok eredeti nyelven
- környező országokról, Európai Unióról összefoglaló művek

- az európai nyelvek kézisztárjai, társalgási zsebkönyvei
- a térképek különös tekintettel a földrajzi változásokra

Kölcsönözhető szakirodalom

Válogatva gyűjtjük a középszótárakat, nyelvtanokat, a nyelvtanulást és a nyelvvizsgát segítő alap- és középfokú segédleteket, tankönyveket.

Beszerzendők:

Angol nyelv

- irodalomtörténetek eredeti nyelven
- Magyarországról szóló országismertető (történelem, gasztronómia, idegenforgalom)
- egyszerűsített olvasmányok

Német nyelv

- irodalomtörténetek eredetiben
- országismertető
- nyelvészet (különös tekintettel a megváltozott helyesíráásra)

Francia nyelv

- irodalomtörténetek
- országismertető
- egyszerűsített olvasmányok

Olasz nyelv

- irodalomtörténetek
- országismertető
- egyszerűsített olvasmányok

Kölcsönözhető szépirodalom

Angol nyelv

- válogatva vásároljuk a klasszikus szépirodalmat eredetiben és a kétnyelvű olvasmányokat, valamint a 20. századi szerzők műveit.
- mese és ifjúsági szépirodalom elegendő példányszámban áll rendelkezésünkre, ezért ezt az állományrészt erős válogatással gyarapítjuk.

Német nyelv

- beszerezhető a klasszikus szépirodalom eredetiben
- kétnyelvű olvasmányok gyerekeknek és felnőtteknek
- mesék válogatva
- versgyűjtemények, szöveggyűjtemények

Francia nyelv

- gyűjtjük a klasszikus szépirodalom alkotásait
- válogatva a kétnyelvű műveket (ifjúságitól felnőttig)
- szemelvénygyűjteményeket, antológiákat

Olasz nyelv

- beszerzendők a szöveggyűjtemények,
- az ifjúsági irodalom klasszikus alkotásai valamint a klasszikus szépirodalom

Folyóiratok

Rendszeresen érkező folyóirat a Newsweek (angol), és a Neue Zeitung (német). Ezeknek régebbi számait az olvasók kölcsönözhetik is. Elég nagy az érdeklődés, ezért törekednünk kell rá, hogy folyamatosan járjanak a könyvtárba, és ha anyagi lehetőségeink engedik, német nyelven is a Newsweekhez hasonló hetilapot szerezzünk be.

Nem hagyományos dokumentumok

A British Counciltől több oktatócsomagot kaptunk feladatlapokkal, amelyekkel a nyelvtanulást segítjük. Szépirodalmi magnókazetták is érkeztek, melyeken klasszikus műveket (Shakespeare, Defoe, Wilde) hallhatunk. Törekedni kell arra, hogy ezek a művek könyv formában is meglegyenek, így komplex módon segíthetjük a gyakorlást. Válogatva vásárolunk olyan egyszerűsített olvasmányokat, melyek mellé hanganyagon is megtalálható a könyv szövege. Hasznos lenne országismertető videofilm beszerzése a már meglévő angol mellett, német, olasz, francia nyelven, ahol az adott ország vagy főváros nevezetességeivel ismerkedhetnek meg az olvasók. Lehetőség szerint törekedni kell legalább a világnyelveken a nyelvkönyvhöz tartozó kazetták beszerzésére is. Ezeket az anyagokat helyhiány miatt a médiatárban helyeztük el, innen kölcsönözhetik olvasóink.

MÉDIATÁR

Anyagát hanglemezek, hangszalagok, hangkazetták, diafilmek, keretezett diák, hangos könyvek, videokazetták, CD-k, DVD-k alkotják.

Komolyzene

Gyűjtendők a zeneirodalom klasszikusaink kiemelkedő alkotásai. A legnagyobb magyar klasszikusok. A mai magyar és külföldi zeneszerzők alkotásai erősen válogatva.

Népi zene

A magyar népdalok és művészi értékű népdalfeldolgozások megvásárolandók. Arra kell törekedni, hogy minél több nép legyen képviselve az európaiakon kívül s távoli népek is.

Könnyűzene

A megnövekedett igényekhez igazodva, az anyagi lehetőségek szerint gyarapítandó. A hazai és külföldi könnyűzene jelentős szerzői, előadói legyenek reprezentálva a gyűjteményben.

Vers. Próza. Mese

Továbbra is gyűjtendők a gyermekeknek szánt színvonalas alkotások, dal- és versgyűjtemények, irodalmi felvételek.

Nyelvleckék

Be kell szerezni az idegen nyelvek tanulását megkönnyítő hanganyagot kezdő és haladó fokon, követve a megváltozott szükségleteket, igazodva a nyelvtanulók igényeihez.

Videofilmek/DVD-k

Beszerzendők az egyetemes és magyar filmművészet klasszikus alkotásai, irodalmi adaptációk, kötelező olvasmányok filmváltozatai, válogatva szórakoztató, családi filmek (mesék, vígjátékok, kalandfilmek). Nem gyűjtünk színvonaltalan, durván erőszakos, pornográf filmeket. Lehetőségeinkhez mérten beszerezzük az iskolai oktatást segítő ismeretterjesztő és dokumen-

tumfilmeket. Szükséges a nyelvtanulást megkönnyítő idegen nyelvű videokazetták vásárlása is.

CD-k

Hangzó vagy audió CD

Mivel a hagyományos bakelit lemez gyártása megszűnt a továbbiakban a hangzó anyagot audio CD-n vásároljuk. Ilyen formában szerezzük be a hangoskönyveket is.

Számítástechnikai folyóiratok CD mellékletei

Egyre több számítástechnikai folyóirat jelenik meg CD melléklettel, ezeket külön állománycsoportként kezeljük és kölcsönözzük.

Sem a számítógépes adatbázisok, sem a multimédiás CD-ROM-ok nem kölcsönözhetők.

GYERMEKKÖNYVTÁR

Az Új Könyvek minősítő jelzeteit követve meg kell vásárolni minden „o” (kör) jelzésű művet, a „*” (csillag)-gal jelölteket is közel teljességgel. Válogatással számítástechnikai CD-ket, CD-ROM-okat, a gyerekek érdeklődési körének megfelelő hangkazettákat, CD-ket, videokazettákat, DVD-ket egy-egy példányban.

KÖLCSÖNZÉSI ÁLLOMÁNY

0 ÁLTALÁNOS MŰVEK

Gyűjteni kell az évkönyveket, képes lexikonokat, könyv-, könyvtár-, és írástörténeti munkákat.

2 VALLÁS. MITOLÓGIA

Közel teljességgel gyűjtendő a gyerekek vallásos nevelését segítő kiadványok, a népszerű vallástörténeti művek, valamint a regék és mondák.

3 TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK

Be kell szerezni

- a Magyar Köztársaság Alkotmányát
- a közlekedés szabályait ismertető kiadványokat.

Gyűjteni kell

- a pályaválasztási tanácsadókat
- az egyes szakmákat ismertető
- néprajzról, népszokásokról, népviseletekről, ünnepekről, illemszabályokról szóló könyveket.

5 TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

Érdemi teljességgel gyűjtendő a természet jelenségeivel és a jelenségek összefüggéseivel, törvényszerűségeivel foglalkozó művek, sorozatok. Ide tartoznak az alapfokú és játékos matematikai könyvek, a népszerű csillagászati, a játékos fizikai és kémiai kísérletekről szóló művek. A

geológiai, biológiai könyvek csak válogatva, a növény- és állathatározók teljességre törekedve gyűjtendők.

Válogatással gyűjtendők a gyermekek biológiai érettségének megfelelő egészségügyi felvilágosító kiadványok.

Be kell szerezni az akvarisztikáról, hobbi-állattartásról stb. szóló műveket.

6 TECHNIKA. HÁZTARTÁS. RUHÁZAT

Gyűjteni kell a technikai alapismereteket, a technika fejlődését, történetét népszerűsítő műveket, a gyerekeknek szóló, játékkészítéssel és barkácsolással foglalkozó könyveket és számítástechnikai műveket, az alapszinten írt háztartási, főzési, kézimunkázási, varrási ismereteket nyújtó műveket.

7 MŰVÉSZET. JÁTÉK. SPORT

Beszerezendők az esztétikai nevelést szolgáló általános művészi ismereteket nyújtó művek, az egyes korok, korszakok művészetét, s az egyes stílusokat, irányzatokat bemutató kiadványok. Teljességre törekedve kell vásárolni a népszerűen, alapfokon írt neves hazai és külföldi művészeket, műalkotásokat ismertető kiadványokat.

Gyűjteni kell a fényképezés alapjait ismertető könyveket, a zeneművészet kiemelkedő alkotóinak életét és munkásságát bemutató munkákat, valamint a népszerűen és összefoglalóan írt zenetörténeti műveket és kalauzokat. Be kell szerezni a film- és színháztörténeti műveket is – válogatással.

Teljességgel gyűjtendők a társasjátékokról szóló, gyermekeknek írt könyvek. A sport könyvek gyűjtése ölelje fel valamennyi sportág területét, valamint a verseny- és játékszabályokat, a híres sportolók életét és eredményeit bemutató műveket, az olimpiák történetét ismertető kiadványokat stb.

8 NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNY

Gyűjteni kell az anyanyelv rendszerét, a magyar helyesírás szabályait bemutató műveket. Válogatva kell vásárolni az egyes nemzetek összefoglaló irodalomtörténeteit, valamint az összefoglaló tanulmányköteteket. A magyar irodalom területéről az irodalomtörténeti művek, az írói életrajzok, vers- és prózaelemzések, a kismonográfiák gyűjtendők.

9 FÖLDRAJZ. TÖRTÉNELEM

Be kell szerezni a szülőföldről szóló olvasókönyveket, a fővárost, a városokat, hazánk tájegységeit, valamint a világ országait bemutató könyveket. Teljességre törekedve gyűjtendők a hazánk és a világ történelmét, nagy történelmi korszakait, kiemelkedő személyiségeit, eseményeit a tanulók szintjén bemutató művek, válogatva a régészet, művelődéstörténet irodalma.

SZÉPIRODALOM

Képeskönyvek

Gyűjteni kell – válogatva – a leporellókat, közel teljességgel a mondókákat, a magyar népdalok képeskönyvi feldolgozásait.

Meséskönyvek

Teljességre törekvően gyűjtjük az életkornak megfelelő népmeséket, a magyar és világirodalom meseíróinak klasszikus és híres mai alkotásait.

Regények, elbeszélések

Gyűjteni kell az állatokról szóló műveket, a vadászkalandok szépirodalmi feldolgozásait. A teljesség igényével kell beszerezni a gyermekirodalom magyar és külföldi klasszikus alkotásait, a gyermekolvasmányokká vált regényeket, valamint a gyerekek mindennapi életét ábrázoló könyveket. Be kell szerezni a példaképül szolgálható személyek (a történelem nagyjai, tudósok, felfedezők, írók, költők, művészek) életéről és munkásságáról szóló szépirodalmi műveket, a 10-14 évesek kalandvágát kielégítő könyveket. Teljességre törekvően kell gyűjteni a hazai és más nemzetek mondavilágát bemutató népszerű műveket, a gyerekek ismereteit meg nem haladó történelmi regényeket.

Versek

A teljesség igényével kell gyűjteni a gyermekverseket, a klasszikus magyar költők verseit, a versantológiákat, válogatással az egyéb költők verseit.

Színművek

A gyermekszíndarabokat, jeleneteket, bábjátékokat, műsorfüzeteket lehetőleg teljességgel be kell szerezni. Válogatva a drámairodalom magyar és külföldi klasszikusainak kiadásait.

KÉZIKÖNYVTÁR

Gyűjteni kell az általános (és szak)lexikonokat, gyermekenciklopédiákat, szótárakat, növény- és állathatározókat, a nyelvhelyességi és az általános művészeti ismereteket nyújtó összefoglaló történelmi és helyismereti műveket. Legyen a kézikönyvtárban néhány szépirodalmi antológia, a klasszikus magyar költők gyűjteményes kötetei

FOLYÓIRATOK

Be kell szerezni az igényes magyar gyermeklapokat, valamint azokat a képes lapokat (technikai, történelmi, természettudományi), amelyek megfelelnek a gyermekek érdeklődési körének.

FIÓKKÖNYVTÁRAK

A fiókkönyvtárak számára törekedni kell a szükséglet szerinti kézikönyvtári és kölcsönözhető állomány kialakítására. A gyarapítást a helyi igényeknek megfelelően válogatva kell beszerezni.

ISKOLAI KÖNYVTÁRAK

Gyűjteni kell:

- a pedagógiai szakirodalom alapvető műveit minden iskolának, ami az oktató-nevelő munkához közvetlenül kapcsolódik
- az iskola névadójának műveit, illetve a róla szóló kiadványokat
- iskolatörténelmi anyagot
- a kézikönyvek közül azokat, amelyek az oktatáshoz, valamint a könyv- és könyvtárhasználati ismeretek tanításához szükségesek
- a tanításhoz közvetlenül kapcsolódó szép- és szakirodalmi műveket.

KÖZSÉGI KÖNYVTÁRAK

Ellátásuk külön szerződés tárgyát képezi.

KIEGÉSZÍTŐ UTASÍTÁSOK

Példányszám

1. Felnőtt részleg

Anyagi lehetőségeink szerint a gyűjtőkörbe tartozó minden műből legalább egy példányt be kell szerezni. Több példányban kell vásárolni:

- a klasszikus szépirodalmat
- a kötelező és ajánlott olvasmányokat
- a kölcsönzésre is alkalmas kézikönyveket
- a szélesebb körű érdeklődésre számot tartó szakirodalmat

2. Gyermekkönyvtár

Egy példányban csak a drága kézikönyveket vásároljuk. A képes-, mesés-, kalandos könyveket lehetőség szerint 2-3 példányban, a többi szépirodalmat és az ismeretterjesztő műveket is 2-3 példányban kell beszerezni. Az iskolai kötelező és ajánlott irodalom beszerzési példányszáma 5-8 legyen.

3. Fiókkönyvtár

Minden – a gyűjtőkörbe tartozó – kiadvány csak egy példányban szerzendő be. A kötelező olvasmányokból lehetőség szerint 2-8 db álljon rendelkezésre.

4. Iskolai könyvtárak

A gyűjtőkörbe tartozó pedagógiai szakirodalomból legalább 1 példányt, a házi olvasmányokból 5 tanulónként 1 példányt kell beszerezni. A kézikönyvekből, valamint a tantárgyak tanításához felhasználható irodalomból pedig annyi példányt kell vásárolni, amennyi a csoportos foglalkozáshoz elegendő. A példányszám meghatározásánál figyelembe kell vennünk az iskolák nagyságát, illetőleg tanulóinak számát.

5. Községi könyvtárak

Megegyezik a fiók- és iskolai könyvtáraknál meghatározottakkal.

Köttetés

1. Könyvek

Nem köttetjük az elrongálódott, de a könyvárusi forgalomban még megvásárolható kiadványokat, de

- köttetjük a beszerezhetetlen műveket, függetlenül valamikori beszerzési áruktól
- köttetjük azokat a könyveket, amelyek keresettek és színvonalasak.

2. Folyóiratok

Köttetjük:

- napilapok: Napló
- egyéb: Élet és Irodalom; Kortárs; Kritika; Autó-Motor; Rádiótechnika; Élet és Tudomány; Ezeremester; Köznevelés; Tanító

- a helyi lapok közül az Ajkai Szót 2 példányban köttetjük
- a többi lapot tékázzuk, illetve 1, 3 vagy 5 év után selejtezzük

3. Helyismereti dokumentumok

Köttetni kell a megszerzett szakdolgozatokat és minden kötve jobban tárolható és használható írásos anyagot.

Állományasztás

A gyarapításhoz hasonlóan állandó feladat, s szerves része a gyűjtemény alakításának. A könyvtár rendeltetészerű feladatainak ellátására alkalmatlanná vált dokumentumok selejtezésére tervszerű állományasztás során, vagy természetes elhasználódás folytán kerülhet sor. Tehát ki kell vonni a már csak ballasztot jelentő dokumentumokat is, függetlenül az elhasználtsági foktól.

Így selejtezésre kerülnek azok a művek, amelyek:

- elrongálódtak,
- elvesztek (az olvasó kifizette),
- a könyvtár olvasói számára használható információkat már nem tartalmazzak,
- az adott téma újabb (átd., bőv.) kiadása folytán feleslegessé váltak.

Nem selejtezhetők a helyismereti gyűjteménybe tartozó dokumentumok. Az állományépítésnek e területét a kulturális miniszter és a pénzügyminiszter a 3/1985. (VIII. 17.) KM-PM számú együttes rendelete szabályozza.